

สาส์นองค์สมเด็จพระสันตะปาปาเลโอที่ 14

โอกาสวันผู้ป่วยสากลครั้งที่ 34 (11 กุมภาพันธ์ 2026)

“ความรักเมตตาของชาวสะมาเรีย : การแสดงความรักโดยการแบกรับความเจ็บปวดของผู้อื่น”

บรรดาพี่น้องชายหญิงที่รักทั้งหลาย

วันผู้ป่วยสากลครั้งที่ 34 จะจัดขึ้นอย่างยิ่งใหญ่ ณ เมืองซิดลาโย ประเทศเปรู ในวันที่ 11 กุมภาพันธ์ 2026 เนื่องในโอกาสนี้ ข้าพเจ้าขอแนะนำให้ท่านได้ไตร่ตรองถึงแบบอย่างของชาวสะมาเรียผู้ใจดีอีกครั้งหนึ่ง เพราะแบบอย่างนี้ยังคงมีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่ง การค้นพบความงามและมิติทางด้านสังคมของความรักเมตตา การไตร่ตรองนี้ยังช่วยชี้นำการมุ่งความสนใจของเราไปยังผู้ยากไร้และผู้ที่ถูกข่มเหงทุกคน โดยเฉพาะผู้เจ็บป่วย

เราทุกคนคุ้นเคยกับเรื่องราวน่าประทับใจในพระวรสารของนักบุญลูกา (ดู ลก.10:25-37) พระเยซูเจ้าทรงตอบคำถามของบรรดานักกฎหมายที่ถามพระองค์ว่า ควรจะรักเพื่อนพี่น้องแบบใด ด้วยเรื่องราวนี้ : ชายคนหนึ่งเดินทางจากกรุงเยรูซาเล็มไปยังเมืองเยรีโค ได้ถูกโจรทำร้ายและถูกทิ้งไว้ให้ตาย ขณะที่ปุโรหิตและเลวีได้เดินผ่านเขา แต่ชาวสะมาเรียกลับรู้สึกสงสารเขา จึงได้ช่วยพันแผลให้เขา พาเขาไปที่โรงแรมและได้ดูแลเขา

ข้าพเจ้าเลือกที่จะไตร่ตรองข้อความในพระคัมภีร์ตอนนี้ผ่านมุมมองของสมณสาส์น “เราทุกคนเป็นพี่น้องกัน” (Fratelli Tutti) ที่เขียนโดย สมเด็จพระสันตะปาปาฟรังซิสผู้เป็นที่รักของข้าพเจ้า ในสมณสาส์นนี้นั้นความรักและเมตตาต่อผู้ที่ต้องการความช่วยเหลือไม่ได้ถูกลดทอนลง เหลือเพียงแค่ความพยายามส่วนบุคคล แต่เกิดขึ้นผ่านสัมพันธภาพกับพี่น้องชายหญิงของเรา ที่ต้องการความช่วยเหลือกับผู้ที่ดูแลพวกเขา และเหนือสิ่งอื่นใดกับองค์พระผู้เป็นเจ้าผู้ทรงประทานความรักของพระองค์ให้แก่เรา

1. ของขวัญแห่งการพบปะ : ความชื่นชมยินดีของการให้ความใกล้ชิดและการปรากฏตัวอยู่ ณ ที่นั้น

เราดำเนินชีวิตอยู่ท่ามกลางวัฒนธรรมแห่งความรวดเร็ว เร่งรีบ และเร่งร้อน ซึ่งเป็นวัฒนธรรมแห่งการ “ทิ้งขว้าง” และความไม่แยแส ซึ่งขัดขวางไม่ให้เราหยุดระหว่างทางและเข้าไปใกล้ เพื่อรับรู้ถึงความต้องการและความทุกข์ทรมานที่อยู่รอบตัวเรา ในเรื่องอุปมา เมื่อชาวสะมาเรียเห็นชายผู้บาดเจ็บ เขามิได้ “เดินผ่านไป” แต่เขามองดูชายที่บาดเจ็บนั้นด้วยสายตาที่เปิดกว้างและเอาใจใส่ ซึ่งเป็นสายตาแบบเดียวกับของพระเยซูเจ้า ที่นำเขาไปสู่การกระทำด้วยความใกล้ชิดอย่างมีมนุษยธรรมและเปี่ยมด้วยความรักเมตตา ชาวสะมาเรียคนนี้ “ได้หยุดเข้าไปหาชายผู้บาดเจ็บและดูแลเขาเป็นการส่วนตัว แม้กระทั่งใช้ทรัพย์สินของตนเองเพื่อจัดหาสิ่งที่เขาต้องการ... [เหนือสิ่งอื่นใด] เขาใช้เวลาของเขาแก่ชายผู้บาดเจ็บคนนั้น” พระเยซูเจ้ามิได้ทรงสอนเราเพียงแค่ว่า เพื่อนพี่น้องของเราคือใคร แต่พระองค์ทรงสอนเราถึง

วิธีการที่จะเป็นเพื่อนพี่น้องด้วย กล่าวอีกนัยหนึ่งคือ ทรงสอนวิธีการที่เราจะเข้าถึงผู้อื่นได้อย่างไร ในแง่นี้ เราสามารถยืนยันได้เฉกเช่นเดียวกับนักบุญออกัสตินว่า องค์พระผู้เป็นเจ้ามิได้ทรงมีพระประสงค์จะแสดงให้เห็นว่า ใครคือเพื่อนพี่น้องของชายผู้นั้น แต่ทรงมีพระประสงค์จะแสดงให้เห็นว่า เขาควรจะเป็นเพื่อนพี่น้องให้กับใครต่างหาก อันที่จริงไม่มีใครเป็นเพื่อนพี่น้องที่แท้จริงได้ จนกว่าเขาจะเข้าถึงผู้อื่นด้วยความเต็มใจ ดังนั้น ผู้ที่กลายเป็นเพื่อน พี่น้อง คือ ผู้ที่ได้แสดงความรักเมตตา

ความรักมิใช่แค่รออยู่เฉยๆ แต่ความรักออกไปพบปะกับผู้อื่น การเป็นเพื่อนพี่น้อง ไม่ได้ถูกกำหนดโดยความใกล้ชิดทางกายภาพหรือทางสังคม แต่โดยการตัดสินใจที่จะรัก นี่เป็นเหตุผลที่คริสตชนจะกลายเป็นเพื่อนพี่น้องกับผู้ที่ทนทุกข์ทรมานตามแบบอย่างของพระคริสตเจ้าผู้เป็นชาวสะมาเรียผู้ศักดิ์สิทธิ์ที่แท้จริง ผู้ทรงเข้าไปใกล้มวลมนุษยชาติที่บาดเจ็บ นี่ไม่ใช่เพียงแค่การแสดงออกถึงความเมตตา แต่เป็นเครื่องหมายที่เรามองเห็นว่าเรามีส่วนร่วมส่วนบุคคลในความทุกข์ผู้อื่นนั้นเกี่ยวข้องกับการมอบตนเอง มันหมายถึงการก้าวข้าม การตอบสนองความต้องการอย่างง่ายๆ เพื่อให้ตัวตนของเรากลายเป็นส่วนหนึ่งของพระพร ความรักเมตตาประเภทนี้ จำเป็นต้องได้รับการหล่อเลี้ยงจากการพบปะกับองค์พระคริสตเจ้า ผู้ทรงมอบพระองค์เองเพื่อเราด้วยความรัก นักบุญฟรังซิสได้แสดงออกถึงสิ่งนี้อย่างงดงามเมื่อพูดถึงการพบปะกับคนโรคเรื้อน ท่านกล่าวว่า “องค์พระผู้เป็นเจ้าทรงนำข้าพเจ้าไปอยู่ท่ามกลางพวกเขา” เพราะโดยผ่านทางพวกเขา ท่านได้ค้นพบความสุขอันแสนหวานของการได้รัก

พระพรแห่งการพบปะเกิดขึ้นจากการที่เราเป็นหนึ่งในเดียวกับองค์พระเยซูคริสตเจ้า เราตระหนักถึงพระองค์ในฐานะชาวสะมาเรียผู้ใจดีที่นำความรอดนิรันดร์มาให้แก่เรา และเราทำให้พระองค์ปรากฏอยู่เสมอ เมื่อใดก็ตามที่เรายื่นมือให้ความช่วยเหลือพี่น้องที่ได้รับบาดเจ็บ นักบุญอัมโบรซกล่าวว่า “เนื่องจากไม่มีใครเป็นเพื่อนพี่น้องที่แท้จริงของเรามากไปกว่าผู้ที่รักษาบาดแผลของเรา ดังนั้น จงรักพระองค์ในฐานะพระเจ้าและในฐานะเพื่อนพี่น้องด้วย เพราะไม่มีสิ่งใดใกล้ชิดเท่ากับศิโรราบกับอวัยวะต่างๆ จงรักผู้ที่เลียนแบบอย่างของพระคริสตเจ้า จงรักผู้ที่ทนทุกข์เพราะความยากจนของผู้อื่น” เพื่อความเป็นหนึ่งเดียวกันของพระกาย “การเป็นหนึ่งเดียวในพระองค์ โดยผ่านทางความใกล้ชิด การประทับอยู่และความรักที่ได้รับและแบ่งปัน คือ การชื่นชมยินดี เช่นเดียวกับนักบุญฟรังซิส ในความหวานชื่นของการได้พบกับองค์พระผู้เป็นเจ้า”

2. พันธกิจร่วมกันในการดูแลผู้เจ็บป่วย

นักบุญลูกากล่าวต่อไปว่า ชาวสะมาเรีย “รู้สึกสงสาร” ความรักเมตตาในความหมายนี้ หมายถึงอารมณ์ที่ลึกซึ้งซึ่งกระตุ้นให้เราลงมือทำ เป็นความรู้สึกที่เกิดขึ้นจากภายในและนำไปสู่การตอบสนองอย่างมุ่งมั่นต่อความทุกข์ของผู้อื่น ในอุปมาเรื่องนี้ ความรักเมตตาเป็นลักษณะเด่นของความรักที่ลงมือทำ ไม่ใช่ทั้งเชิงทฤษฎีหรือเป็นเพียงแค่ความรู้สึก แต่แสดงออกมาผ่านการกระทำที่เป็นรูปธรรม ชาวสะมาเรียเข้าไปใกล้ รักษาบาดแผล รับผิดชอบและให้การดูแล ที่สำคัญเขาไม่ได้กระทำเพียงลำพัง “ชาวสะมาเรียพบกับเจ้าของโรงแรมที่จะดูแลชายคนนั้น เขาก็เช่นกัน ถูกเรียกให้รวมกันเป็นหนึ่ง ในฐานะครอบครัว ซึ่งแข็งแกร่งกว่าผลรวมของสมาชิกแต่ละคน” จากประสบการณ์ของข้าพเจ้าในฐานะมิชชันนารี และพระสังฆราชในประเทศเปรู ข้าพเจ้าได้เห็นผู้คนมากมายที่แสดงความรักและความเห็นอกเห็นใจแบบเดียวกับชาวสะมาเรียและเจ้าของโรงแรม สมาชิกในครอบครัว เพื่อนบ้าน บุคลากรด้านสุขภาพอนามัย ที่ให้การดูแลอภิบาล

ผู้เจ็บป่วย และอีกหลายๆ คนที่หยุดเพื่อเข้าใกล้ ให้การรักษา สนับสนุน และอยู่เคียงข้างผู้ที่ต้องการความช่วยเหลือ ด้วยการมอบสิ่งที่มี พวกเขาได้ให้ความรักเมตตาในมิติทางสังคม ประสบการณ์นี้เกิดขึ้นภายในเครือข่ายแห่งสัมพันธ์ภาพ ซึ่งเหนือกว่าความมุ่งมั่นส่วนบุคคลเพียงอย่างเดียว ด้วยเหตุนี้ในพระสมณสาส์นเตือนใจ “เรารักท่านแล้ว” (Dilexi Te) ข้าพเจ้าจึงกล่าวถึงการดูแลผู้เจ็บป่วยไม่เพียงแต่เป็น “ส่วนสำคัญ” ของพันธกิจของพระศาสนจักรเท่านั้น แต่ยังเป็น “การกระทำที่แท้จริงของพระศาสนจักร” อีกด้วย (ข้อ 49) ข้าพเจ้าได้อ้างคำกล่าวของนักบุญซีเปเรียน เพื่อแสดงให้เห็นว่า มิติดีนี้ทำหน้าที่ เป็นมาตรวัดสุขภาพ ของสังคมอย่างไร : “โรคระบาดและภัยพิบัตินี้ ซึ่งดูน่ากลัวและร้ายแรงยิ่งนัก ค้นหาความชอบธรรมของแต่ละคนและตรวจสอบจิตใจของมนุษยชาติ เพื่อดูว่าคนที่มีความสุขดีดูแลรับใช้คนเจ็บป่วยหรือไม่ ญาติพี่น้องรักกันด้วยความจริงใจหรือไม่ นายจ้างสงสารลูกจ้างที่เจ็บป่วยหรือไม่ แพทย์ได้ทอดทิ้งคนเจ็บป่วยที่มาขอความช่วยเหลือหรือไม่” “การเป็นหนึ่งเดียวในพระองค์” หมายถึงการตระหนักอย่างแท้จริงว่าเราเป็นสมาชิกของพระกายเดียวกันที่นำความรักเมตตาขององค์พระผู้เป็นเจ้ามาสู่ความทุกข์ยากของมวลมนุษยทุกคนและแต่ละคนตามกระแสเรียกของตน ยิ่งไปกว่านั้น ความเจ็บปวดที่กระตุ้นให้เรามีความรักเมตตา มิใช่ความเจ็บปวดของคนแปลกหน้า แต่เป็นความเจ็บปวดของสมาชิกในพระกายเดียวกัน ซึ่งพระคริสตเจ้าผู้ทรงเป็นศีรษะ ทรงบัญชาให้เราดูแลเพื่อประโยชน์ของทุกคน ในแง่นี้ การรับใช้ของเราจึงเชื่อมโยงกับพระพรมานของพระคริสตเจ้าเอง และเมื่อกระทำด้วยจิตวิญญาณของคริสตชน ก็จะเร่งให้คำอธิษฐานของพระผู้ช่วยให้รอดเพื่อความเป็นหนึ่งเดียวของทุกคนสำเร็จลุล่วง

3. มีแรงผลักดันด้วยความรักต่อพระเจ้าเสมอในการพบปะกับตนเองและเพื่อนพี่น้อง

ในพระบัญญัติสองประการที่ว่า “ท่านจะต้องรักองค์พระผู้เป็นเจ้า พระเจ้าของท่านสุดจิตใจ สุดวิญญาณ สุดกำลัง และสุดสติปัญญาของท่าน และท่านจะต้องรักเพื่อนมนุษย์เหมือนรักตนเอง” (ลก 10:27) เราตระหนักถึงความสำคัญของความรักต่อพระเจ้า และผลโดยตรงที่มีต่อทุกมิติของความรักและความสัมพันธ์ของมนุษย์ ความรักต่อเพื่อนพี่น้องเป็นหลักฐานที่จับต้องได้ถึงความรักแท้จริงที่เรามีต่อพระเจ้า ดังที่ อัครสาวกยอห์น ได้ยืนยันว่า “ไม่มีผู้ใดเคยเห็นพระเจ้า แต่ถ้าเรารักกันพระเจ้าย่อมทรงดำรงอยู่ในเรา และความรักของพระองค์ในเราก็จะสมบูรณ์ เรารู้และเชื่อในความรักที่พระเจ้าทรงมีต่อเรา พระเจ้าทรงเป็นความรัก ผู้ใดดำรงอยู่ในความรักย่อมดำรงอยู่ในพระเจ้า และพระเจ้าย่อมทรงดำรงอยู่ในเขา (1 ยอห์น 4:12, 16)” แม้ว่าเป้าหมายของความรักนี้จะแตกต่างกัน พระเจ้า เพื่อนพี่น้อง และตนเองสามารถเข้าใจได้ว่าเป็นการแสดงออกของความรัก ที่แตกต่างกัน แต่โดยพื้นฐานแล้ว สิ่งเหล่านี้แยกจากกันไม่ได้ ความสำคัญของความรักอันศักดิ์สิทธิ์หมายความว่า การกระทำของมนุษย์ ไม่ได้กระทำเพื่อผลประโยชน์ส่วนตัวหรือหวังเพียงแค่รางวัล แต่เป็นการแสดงออกถึงความรักที่อยู่เหนือบรรทัดฐานทางพิธีกรรม และแสดงออกในรูปแบบของการนมัสการสรรเสริญที่แท้จริง การรับใช้เพื่อนพี่น้อง คือการแสดงความรักต่อพระเจ้าผ่านการกระทำ มุมมองนี้ยังช่วยให้เราเข้าใจความหมายที่แท้จริงของการรักตนเอง ซึ่งหมายถึงการละทิ้งความพยายามใด ๆ ที่จะยึดเอาความภาคภูมิใจในตนเองหรือศักดิ์ศรีของเราไว้กับแบบแผนทางโลก เช่น ความสำเร็จ อาชีพ สถานะ หรือภูมิหลังครอบครัวและฟื้นฟูสถานะที่เหมาะสมของเราต่อหน้าพระเจ้าและเพื่อนพี่น้อง สมเด็จพระสันตะปาปา เบเนดิกต์ที่ 16 ทรงสังเกต “ในฐานะสิ่งมีชีวิตทางจิตวิญญาณ มนุษย์ถูกกำหนดไว้ผ่านทางความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ยิ่งเขาหรือเธอใช้ชีวิตในความสัมพันธ์เหล่านี้ อย่างแท้จริงมากเท่าใด อัตลักษณ์ส่วนบุคคลของเขาหรือเธอก็ยิ่งเติบโตมากขึ้นเท่านั้น มนุษย์ไม่ได้สร้างคุณค่าของตนเองโดยการแยกตัวเองออก แต่โดยการวางตนเองไว้ในความสัมพันธ์กับผู้อื่นและกับพระเจ้า”

พี่น้องที่รัก “วิธีรักษาบาดแผลของมวลมนุษยชาติอย่างแท้จริง คือ วิธีชีวิตที่ตั้งอยู่บนความรักฉันพี่น้อง ซึ่งมีรากฐานมาจากความรักของพระเจ้า” ข้าพเจ้าหวังอย่างจริงใจว่า วิธีชีวิตคริสตชนของเราจะสะท้อนจิตวิญญาณแห่งความรักฉันพี่น้องแบบ “ชาวสะมาเรีย” นี้เสมอ นั่นคือ จิตวิญญาณที่เปิดกว้าง กล้าหาญ มุ่งมั่นและให้การสนับสนุน ซึ่งมีรากฐานมาจากความเป็นหนึ่งเดียวกับพระเจ้าและความเชื่อของเราในพระเยซูคริสต์เจ้า เมื่อได้รับจุดประกายด้วยความรักอันศักดิ์สิทธิ์นี้ เราจะสามารถเสียสละตนเอง เพื่อประโยชน์ของทุกคนที่ทนทุกข์ทรมาน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง พี่น้องของเราที่เจ็บป่วย สูงอายุ หรือได้รับความเดือดร้อน

ขอให้เราร่วมกันภาวนาต่อพระแม่มารีย์องค์อุปถัมภ์ของผู้ป่วย ขอให้พระนางทรงช่วยเหลือผู้ที่ทุกข์ทรมาน และต้องการความรักเมตตา การปลอบโยนและการรับฟัง ขอให้เราวอนขอความช่วยเหลือจากพระนางด้วยบทภาวนาเก่าแก่บทนี้ ซึ่งใช้กันในครอบครัว เพื่อผู้ที่กำลังเผชิญกับความป่วยไข้และความเจ็บปวด : ข้าแต่พระแม่มารีย์ผู้แสนดี

โปรดอย่าจากลูกไป

โปรดอย่าหันเหสายตาไปจากลูกเลย

โปรดทรงเดินเคียงข้างลูกในทุกขณะ และ

โปรดอย่าทอดทิ้งลูกไว้เพียงลำพัง

พระแม่ผู้ปกป้องลูกเสมอ ทรงเป็นมารดาอย่างแท้จริง

โปรดทรงวอนขอพระพรจากพระบิดา พระบุตร และพระจิตเจ้า เพื่อลูกด้วยเทอญ

ข้าพเจ้าขออามวยพระพรของพระสันตะปาปาให้แก่ผู้เจ็บป่วยทุกคน ครอบครัวของผู้ป่วย และผู้ที่ดูแลผู้ป่วยด้วย ไม่ว่าจะเป็นบุคลากรทางการแพทย์หรือผู้ปฏิบัติงานด้านศาสนา และโดยเฉพาะอย่างยิ่งให้แก่ทุกคนที่เข้าร่วมฉลองในวันผู้ป่วยสากลนี้

13 มกราคม 2026

สมเด็จพระสันตะปาปาเลโอที่ 14

(แปลโดย คณะนักบวชคามิลเลียนประเทศไทย)